

Uchwała nr 594/V/2003 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 9 września 2003 r.
w sprawie stanowiska KRRP odnośnie zwalniania radców prawnych z obowiązku
dochowania tajemnicy zawodowej (art.180§2 kpk)

Krajowa Rada Radców Prawnych wyraża zaniepokojenie pojawiającymi się w ostatnio
przypadkami zwalniania przez sądy radców prawnych z obowiązku zachowania
tajemnicy zawodowej (radcowskiej), w trybie art. 180 § 2 Kpk. Odnosi się to także do
nagłośnionej ostatnio przez media sprawy karnej prowadzonej w Nowym Sączu
przeciwko Romanowi K.

W ocenie Krajowej Rady Radców Prawnych zwolnienie przez sąd w sprawie karnej
radcy prawnego od obowiązku zachowania tajemnicy radcowskiej, której zakres
określa art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. nr 19 z
1982 r., poz. 145 z późn. zm.), w trybie art. 180 § 2 Kpk może mieć miejsce
wyłącznie w sytuacjach wyjątkowych oraz przy bezwzględnym spełnieniu
ustawowych przesłanek w przepisie tym określonych (tj. tylko jeżeli jest to niezbędne
dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na
podstawie innego dowodu).

Wyjątkowość sytuacji, w których może być zastosowany tryb określony w art. 180 §
2 Kpk, jak również treść tego przepisu, nakładają na sąd wydający zgodę na
przesłuchanie radcy prawnego, obowiązek precyzyjnego określenia zakresu tego
przesłuchania, wynikającego z treści wniosku organów prokuratury. Nie stworzenie
tych barier spowodować może utratę przez sąd kontroli nad prawidłowością
ingerencji organów prowadzących postępowanie przygotowawcze w ujawnianie przez
radców prawnych tajemnicy radcowskiej, w granicach w jakich pozwala na taką
ingerencję art. 180 § 2 Kpk.

Prowadzić to może do sytuacji, w których organa prowadzące postępowanie
przygotowawcze, po uzyskaniu zgody sądu (na zasadzie ogólnego zwolnienia) mogą
określać zakres przedmiotowy przesłuchania radcy prawnego w wymiarze szerszym,
aniżeli wynikało to z treści ich wniosku (skierowanego do sądu) i z naruszeniem
określonych w tym przepisie kodeksu postępowania karnego norm.

Za budzącą stanowczy sprzeciw uznać należy praktykę uwzględniania przez sądy
wniosków zgłaszanych w trybie art. 180 § 2 Kpk przez prokuratury, które określając
zakres przedmiotowy, w jakim mieliby być przesłuchani w sprawach karnych
radcowie prawni wskazują na zakres, który nie jest objęty tajemnicą radcowską, bądź
który może być objęty innymi środkami dowodowymi (np. treść pisemnych opinii
prawnych, czy też informacja czy umowy były parafowane przez radcę prawnego czy
nie).

Za nieprawidłową i budzącą sprzeciw uznać należy także praktykę stosowania trybu
określonego w art. 180 § 2 Kpk polegającą na bardzo enigmatycznym określaniu
zarówno w kierowanych do sądów wnioskach w sprawach karnych o zwolnienie
radców prawnych z obowiązku zachowania tajemnicy radcowskiej, jak i w
uzasadnieniach wydawanych w tym zakresie postanowień ? dlaczego zwolnienie w
indywidualnych przypadku radcy prawnego od tego obowiązku jest ?(...) niezbędne

dla dobra wymiaru sprawiedliwości (...)? oraz dlaczego okoliczności objętych takim zwolnieniem nie można ustalić na podstawie innych dowodów.

Krajowa Rada Radców Prawnych podkreśla stanowczo, iż wykonywanie zawodu radcy prawnego, jako zawodu zaufania publicznego oparte musi być na pełnym zaufaniu klienta, a to uzależnione jest od dochowania poufności. Obowiązek przestrzegania tajemnicy zawodowej przez radcę prawnego ma (w świetle ustawy o tym zawodzie) charakter bezwzględny, a jego dochowanie jest powinnością korporacyjną zagrożoną odpowiedzialnością dyscyplinarną.

Zwolnienie z tego obowiązku powinno być również dla dobra wymiaru sprawiedliwości stosowane zupełnie wyjątkowo, po odpowiedzialnym rozważeniu wszystkich przesłanek ustawowych zezwalających na takie odstępstwo od kardynalnej zasady gwarantującej poufność relacji z klientem.

Andrzej Kalwas
Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych

Elżbieta Kwiatkowska-Fałęcka
Sekretarz Krajowej Rady Radców Prawnych